

سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور

معاونت امور شهرداریها

شیوه نامه نحوه واگذاری تهیه، بررسی و تأیید برنامه عملیات
نوسازی، عمران و اصلاحات شهر
(برنامه راهبردی - عملیاتی شهر و شهرداری)

(پیرو ابلاغیه شماره ۳۴۴۹۲ به تاریخ ۱۳۹۴/۸/۹ رئیس سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور)

مرداد ۱۳۹۵

مقدمه

پیرو ابلاغ دستورالعمل تهیه، اجرا و پایش برنامه عملیات نوسازی و عمران و اصلاحات شهر در سال ۱۳۹۴ نیاز به تدقیق فرایندهای بررسی و تصویب این برنامه و نیز شرایط برون سپاری خدمات مرتبط با تدوین برنامه به مشاوران صاحب صلاحیت، احساس گردید. از این رو تهیه شیوه‌نامه‌ای که بتواند پاسخگوی خلاً فوق باشد، در دستور کار سازمان شهرداریها و دهیاریها کشور قرار گرفت.

این شیوه نامه به منظور انتظام بخشی به فرایند برون سپاری تدوین برنامه راهبردی- عملیاتی شهر و شهرداری (موضوع دستورالعمل ابلاغی شماره ۳۴۴۹۲ به تاریخ ۱۳۹۴/۸/۹ رئیس سازمان شهرداریها و دهیاریها)، و سازوکار بررسی و تأیید آن در مراجع ذیربط تدوین شده است. در این سند تلاش شده است، بر اساس تفویض اختیاری که از سوی وزیر محترم کشور در خصوص واگذاری اختیار بررسی و تأیید برنامه‌های شهرداری‌ها به استانداری‌ها و فرمانداری‌ها، طی نامه شماره ۱۳۱۵۳۴ به تاریخ ۱۳۹۴/۱۰/۵ صورت پذیرفته است، گردش کار، ارکان و روابط بین رکن‌های مختلف بررسی و تأیید برنامه‌ها به طور روشن تشریح گردد.

بر این اساس، با توجه به ضرورت تشریح روابط بین ارکان تصمیم‌گیری در سطح استان و شهرستان در خصوص تأیید برنامه، شرح خدمات تدوین برنامه، خروجی‌ها و گزارش‌های قابل تحويل و یکسان سازی کدهای طرح‌های برنامه، شیوه نامه حاضر که شامل اجزای زیر می‌باشد، ارائه می‌گردد:

الف) شرح خدمات تدوین برنامه (در صورت واگذاری وظیفه تدوین برنامه راهبردی- عملیاتی شهر و شهرداری به مشاور ذی صلاح)

ب) خروجی‌های قابل تحويل از طرف مشاور به شهرداری (در صورت برون سپاری تدوین برنامه به مشاور ذی صلاح)

پ) صلاحیت‌ها و تخصص‌های مورد نیاز مشاور مرتبط

ت) حق الزحمه تدوین برنامه توسط مشاور ذی صلاح

ث) سازوکار بررسی برنامه در مراجع ذیربط

ج) کدگذاری طرح‌ها در برنامه عملیاتی شهرداری

الف) شرح خدمات تدوین برنامه راهبردی - عملیاتی شهر و شهرداری

از زمانی که شهرداری تصمیم به واگذاری تدوین برنامه به مشاور می‌گیرد، با استفاده از شرح خدمات زیر نسبت به عقد قرارداد اقدام می‌نماید و خدمات مذکور در جدول زیر، حداقل مواردی است که مشاور باید با توجه به رده بندی شهرها انجام دهد و شهرداری می‌تواند با توجه به ویژگی‌های محلی و بومی شهر مورد نظر نسبت به اضافه کردن خدمات تکمیلی اقدام نماید.

جدول ۱: شرح خدمات تدوین برنامه به تفکیک رده جمعیتی شهرها

(فرم‌های برشمرده در این جدول، همان فرم‌های مندرج در بند ۱۴ دستورالعمل ابلاغی صدر الذکر است)

شرح خدمات	شهرهای بالاتر از ۵۰۰ هزار نفر جمعیت	شهرهای ۲۰ تا ۵۰۰ هزار نفر جمعیت	شهرهای کمتر از ۲۰ هزار نفر جمعیت
۱) بررسی اسناد و برنامه‌های فرادست و مرتبط	*	*	*
۱-۱) بررسی قوانین، ضوابط و مقررات ناظر بر توسعه شهری در سطح شهر و فراشهر	*	*	
۲-۱) بررسی اسناد برنامه‌های توسعه در سطح فراشهری (ملی، استانی، شهرستان) و استخراج جایگاه شهر مورد بررسی در آن‌ها و جهت گیری‌های راهبردی برای توسعه شهر	*	*	
۳-۱) بررسی اسناد برنامه‌های توسعه شهری مصوب (طرح جامع، هادی و تفصیلی شهر) و استخراج جایگاه شهر مورد بررسی در آن‌ها و جهت گیری‌های راهبردی برای توسعه شهر	*	*	*
۴-۱) بررسی اسناد برنامه‌ای بخشی برای توسعه شهر (ترافیک، پسماند، محیط زیست، فاضلاب، مدیریت منابع آب، مصرف انرژی و مانند آن‌ها) و استخراج جهت گیری‌های راهبردی برای توسعه شهر	*	*	*
۵-۱) جمع‌بندی و تحلیل جهت گیری‌های راهبردی توسعه شهر مستخرج از اسناد فرادست و مرتبط	*	*	*

شهرهای کمتر از ۲۰ هزار نفر جمعیت	شهرهای ۲۰ تا ۵۰۰ هزار نفر جمعیت	شهرهای بالاتر از ۵۰۰ هزار نفر جمعیت	شرح خدمات
*	*	*	(۲) مطالعات و برنامه ریزی راهبردی شهر
	*	*	۱-۲) انجام فرایند چشم انداز سازی با جلب مشارکت بهره وران (تعیین مأموریت، چشم انداز، راهبردها و سیاست‌های اجرایی توسعه شهری) در صورت عدم کفایت جهت‌گیری‌های راهبردی مستخرج از استناد فرادست و مرتبط جهت تدوین چشم انداز و راهبردها
*	*	*	۲-۲) تشکیل جدول تحلیل راهبردی قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدها (SWOT) جهت استخراج راهبردها و سیاست‌های اجرایی
*	*	*	۳-۲) تکمیل فرم شماره ۱
*	*	*	۴-۲) تدوین اهداف عملیاتی و هدفگذاری آن‌ها و تکمیل فرم شماره ۵
*	*	*	(۳) برآورد درآمدها و منابع تأمین اعتبار شهرداری در طی سال‌های برنامه
*	*	*	۱-۳) بررسی روند درآمدی شهرداری در پنج سال اخیر (اعم از درآمدهای نقدی و غیرنقدی)
*	*	*	۲-۳) بررسی دورنمای درآمدهای پایدار و ناپایدار شهرداری در طی سال‌های برنامه
*	*	*	۳-۳) دسترسی شهرداری به بازارهای مالی و فروش دارایی و وصول مطالبات در طی سال‌های برنامه
	*	*	۴-۳) ارائه سناریوهای تأمین مالی و مشارکت بخش خصوصی در اجرای برنامه
*	*	*	۵-۳) ارائه سناریوهای درآمدی شهرداری برای سال‌های برنامه به تفکیک انواع کدهای درآمدی در دوره برنامه
*	*	*	۶-۳) پیش‌بینی درآمدها و منابع تأمین اعتبار شهرداری در سال‌های برنامه
	*	*	۷-۳) نتیجه‌گیری و توصیه‌های مالی لارم برای تأمین منابع برنامه

شهرهای کمتر از ۲۰ هزار نفر جمعیت	شهرهای ۲۰ تا ۵۰۰ هزار نفر جمعیت	شهرهای بالاتر از ۵۰۰ هزار نفر جمعیت	شرح خدمات
*	*	*	۴-۳) تکمیل فرم‌های شماره ۳ و ۴
*	*	*	۴) برنامه ریزی عملیاتی شهرداری در پیوند با برنامه ریزی راهبردی شهر
*	*	*	۱-۴) شناسایی طرح‌های مورد نیاز برنامه به تفکیک حوزه‌های کارکردی در اتصال با سیاست‌ها و راهبردهای برنامه و تکمیل فرم شماره ۷ دستورالعمل و در صورت نیاز به تعریف طرح جدید، تکمیل فرم شماره ۹ آن
*	*	*	۲-۴) تهیه فهرستی از پروژه‌های در حال اجرا و مصوب شهرداری به تفکیک هر یک از برنامه‌های وظایف سه گانه خدمات اداری، خدمات شهری و عمران شهری
*	*	*	۳-۴) ارائه شناسنامه و مشخصات تفصیلی پروژه‌ها و تکمیل فرم شماره ۱۰
*	*	*	۴-۴) ارائه مشخصات فعالیت‌های هزینه‌ای وظایف خدمات اداری و خدمات شهری و تکمیل فرم شماره ۱۱
	*	*	۵-۴) اولویت بندی پروژه‌های عمرانی با تکمیل فرم‌های شماره ۱۲ تا ۱۷
	*	*	۶-۴) تعیین اولویت پروژه‌ها با استفاده از فرم شماره ۱۸
	*	*	۷-۴) تعیین اهداف کمی طرح‌ها با استفاده از فرم شماره ۶
	*	*	۸-۴) تکمیل درختواره اجزای برنامه با تکمیل فرم‌های شماره ۲
*	*	*	۹-۴) تدوین برنامه عملیاتی شهرداری در وظایف سه گانه شهرداری و برنامه‌های اجرایی با استفاده از فرم‌های شماره ۲۶ تا ۱۹
	*	*	۵) نظام پایش و بازنگری برنامه
*	*	*	۱-۵) تقسیم کار بین دستگاه‌های اجرایی شهرداری جهت انجام برنامه
*	*	*	۲-۵) پایش اجرای پروژه‌های عمرانی از طریق تکمیل فرم شماره ۲۷

شهرهای کمتر از ۲۰ هزار نفر جمعیت	شهرهای ۲۰ تا ۵۰۰ هزار نفر جمعیت	شهرهای بالاتر از ۵۰۰ هزار نفر جمعیت	شرح خدمات
*	*	*	۳-۵) پایش اجرای فعالیتهای هزینه‌ای از طریق تکمیل فرم شماره ۲۹
	*	*	۴-۵) پایش اهداف کمی طرح‌ها از طریق تکمیل فرم شماره ۳۰
*	*	*	۵-۵) پایش اهداف عملیاتی از طریق تکمیل فرم شماره ۳۱
		*	۶-۵) ارائه درخواست‌های بازنگری در برنامه از طریق فرم شماره ۳۲ تا ۳۵ (در صورت نیاز)
*	*	*	۶) تهیه لایحه برنامه راهبردی - عملیاتی شهر و شهرداری جهت ارائه به شورای شهر و سایر مراجع ذیربخط مطابق بند ۱۳ دستورالعمل ابلاغی (صفحه ۴۱)

ب) خروجی‌های قابل تحويل از طرف مشاور به شهرداری

در صورت برون سپاری تهیه برنامه به مشاور ذی صلاح، سر فصل خروجی‌های قابل تحويل در خصوص تدوین برنامه راهبردی-عملیاتی شهر و شهرداری که باید توسط مشاور طرف قرارداد به شهرداری تحويل گردد، به شرح

زیر می‌باشد:

- ۱) انجام مطالعات اسناد فرادست و تهیه انطباق آن با وضعیت شهر.
- ۲) گزارش مطالعه راهبردی توسعه شهر و درختواره چشم انداز تا سیاست‌ها: فرم شماره ۱
- ۳) گزارش برآورد منابع درآمدی و خط مشی‌های مالی شهرداری در طی سال‌های برنامه و فرم شماره ۳ و ۴
- ۴) گزارش برنامه عملیاتی شهرداری به تفکیک حوزه‌های کارکردی و زیر برنامه‌ها
- ۵) لایحه برنامه راهبردی-عملیاتی شهر و شهرداری جهت ارائه به مراجع ذیصلاح (مطابق بند ۱۳ دستورالعمل

(۳۴۴۹۲)

توجه: گزارش سر فصل‌های ۱ تا ۴ باید به تفصیل خدمات مندرج در جدول شماره ۱ فوق تهیه و ارائه گردد.

پ) صلاحیت و تخصص‌های مورد نیاز مشاور

در صورتی که شهرداری تصمیم به برون سپاری تدوین برنامه به مشاور داشته باشد، علاوه بر کنترل‌های عمومی در خصوص حسن سابقه، تجربه و توان مشاور، به تناسب رده جمعیتی شهر، باید تخصص‌ها و صلاحیت‌های زیر نیز در خصوص وی احراز شود. وجود یکی از صلاحیت‌های مذکور در جدول زیر و تمامی نیروی تخصصی ذکر شده در جدول برای احراز صلاحیت مشاور ضروری است.

جدول ۲: صلاحیت و نیروی تخصصی مورد نیاز مشاور تدوین برنامه به تفکیک رده جمعیتی شهرها

ردۀ جمعیتی شهر	صلاحیت‌های مورد قبول مشاور	نیروی تخصصی مورد نیاز
شهرهای دارای ۵۰۰ هزار نفر جمعیت و بیشتر	<ul style="list-style-type: none"> - مراکز پژوهشی وابسته به دانشگاه‌های دولتی با تجربه انجام پژوهش‌های شهرسازی، جغرافیا و تحلیل سیستم‌های اقتصادی و اجتماعی - شهرسازی پایه ۱ و ۲ - تحلیل سیستم‌های اقتصادی و اجتماعی 	<ul style="list-style-type: none"> - کارشناس ارشد اقتصاد - کارشناس ارشد شهرسازی - کارشناس ارشد مدیریت شهری - کارشناس ارشد ترافیک - کارشناس ارشد مهندسی صنایع (گرایش تحلیل سیستم‌های اقتصادی و اجتماعی) - کارشناس ارشد جغرافیا - کارشناس ارشد محیط زیست - کارشناس جامعه شناسی (علوم اجتماعی) - سایر تخصص‌های مرتبط با توجه به شرایط محلی شهر مورد نظر
شهرهای ۲۰ هزار تا کمتر از ۵۰۰ هزار نفر جمعیت	<ul style="list-style-type: none"> - مراکز پژوهشی وابسته به دانشگاه‌های دولتی با تجربه انجام پژوهش‌های شهرسازی، جغرافیا و تحلیل سیستم‌های اقتصادی و اجتماعی - شهرسازی پایه ۱ و ۲ و ۳ - تحلیل سیستم‌های اقتصادی و اجتماعی - مطالعات جغرافیایی و برنامه‌ریزی فضایی 	<ul style="list-style-type: none"> - کارشناس ارشد اقتصاد - کارشناس ارشد شهرسازی - کارشناس ارشد ترافیک - کارشناس جغرافیا - کارشناس محیط زیست - سایر تخصص‌های مرتبط با توجه به شرایط محلی شهر مورد نظر
شهرهای کمتر از ۲۰ هزار نفر جمعیت	<ul style="list-style-type: none"> - مراکز پژوهشی وابسته به دانشگاه‌های دولتی با تجربه انجام پژوهش‌های شهرسازی، جغرافیا و 	<ul style="list-style-type: none"> - کارشناس ارشد شهرسازی - کارشناس اقتصاد - کارشناس جغرافیا

ردیف جمعیتی شهر	صلاحیت‌های مورد قبول مشاور	نیروی تخصصی مورد نیاز
	<ul style="list-style-type: none"> - تحلیل سیستم‌های اقتصادی و اجتماعی - شهرسازی پایه ۱ و ۲ و ۳ - تحلیل سیستم‌های اقتصادی و اجتماعی - مطالعات جغرافیایی و برنامه ریزی فضایی 	<ul style="list-style-type: none"> - سایر تخصص‌های مرتبط با توجه به شرایط محلی شهر مورد نظر

ت) حق الزحمه تدوین برنامه

با توجه به این که حق الزحمه تدوین برنامه راهبردی - عملیاتی شهر و شهرداری تحت تأثیر وسعت شهر، جمعیت شهر و شرایط محیطی محل است و این موارد به صورت مستمر در فهرست بهای خدمات مهندسین مشاور توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی لحاظ می‌گردد، به منظور سهولت محاسبه حق الزحمه مشاور تدوین کننده برنامه (در صورت بروز سپاری خدمات، توسط شهرداری)، حق الزحمه مشاور تدوین کننده برنامه راهبردی - عملیاتی به صورت تابعی از حق الزحمه تهیه طرح‌های توسعه و عمران شهری به شرح جدول زیر در نظر گرفته شده است.

جدول ۳: حق الزحمه مشاور تدوین کننده برنامه راهبردی - عملیاتی شهر و شهرداری

ردیف شهر	بازه حق الزحمه مشاور
شهرهای دارای ۵۰۰ هزار نفر جمعیت و بیشتر	۴۰ تا ۲۵ درصد حق الزحمه تهیه طرح توسعه و عمران شهری مصوب (جامع، تفصیلی)
شهرهای دارای ۲۰ هزار نفر جمعیت تا کمتر از ۵۰۰ هزار نفر	۵۰ تا ۳۵ درصد حق الزحمه تهیه طرح توسعه و عمران شهری مصوب (جامع، تفصیلی، هادی)
شهرهای کمتر از ۲۰ هزار نفر جمعیت	۶۰ تا ۴۵ درصد حق الزحمه تهیه طرح توسعه و عمران شهری مصوب (جامع، تفصیلی، هادی)

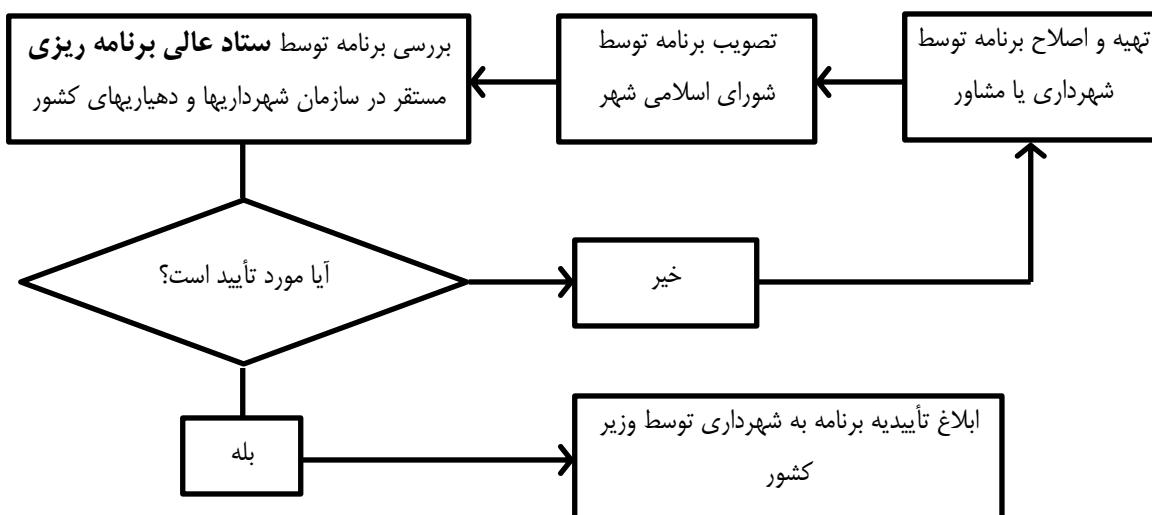
ث) سازوکار بررسی برنامه در مراجع ذیربط

برنامه راهبردی-عملیاتی شهر و شهرداری پس از تهیه توسط شهرداری یا مشاور ذی صلاح و تصویب شورای اسلامی شهر، باید به تأیید نمایندگان وزارت کشور (به تناسب رده جمعیتی شهرها، سازمان شهرداریها و دهیاریها، استانداری یا فرمانداری) برسد. فرایند بررسی و تأیید برنامه توسط نمایندگان وزارت کشور در ادامه ذکر می‌گردد.

• سازوکار بررسی، تصویب و تأیید برنامه در شهرهای بیش از ۵۰۰ هزار نفر جمعیت

در شهرداریهای شهرهای بالاتر از پانصد هزار نفر جمعیت بر اساس تفویض اختیار وزیر کشور طی نامه شماره ۱۳۱۵۳۴ به تاریخ ۱۰/۵/۱۳۹۴، مرجع نهایی تأیید و ابلاغ برنامه، سازمان شهرداریها و دهیاریها کشور است. از این رو «ستاد عالی برنامه‌ریزی» در این سازمان با ترکیبی که در ادامه ذکر خواهد شد، تشکیل گردیده و برنامه‌های واصله از سوی شهرداری‌ها را بررسی خواهد نمود.

فلوچارت (روندنما) ۱: سازوکار تهیه، بررسی و ابلاغ برنامه راهبردی-عملیاتی برای شهرهای بالاتر از ۵۰۰ هزار نفر جمعیت

اعضای ستاد عالی برنامه ریزی (سازمان شهرداریها و دهیاریها کشور):

- ۱- رئیس سازمان شهرداریها و دهیاریها (رئیس ستاد)
- ۲- معاون امور شهرداریها سازمان (نایب رئیس ستاد)
- ۳- معاون امور عمرانی استانداری استان مربوطه
- ۴- مدیر کل برنامه ریزی و مدیریت توسعه شهری سازمان (دبیر ستاد)

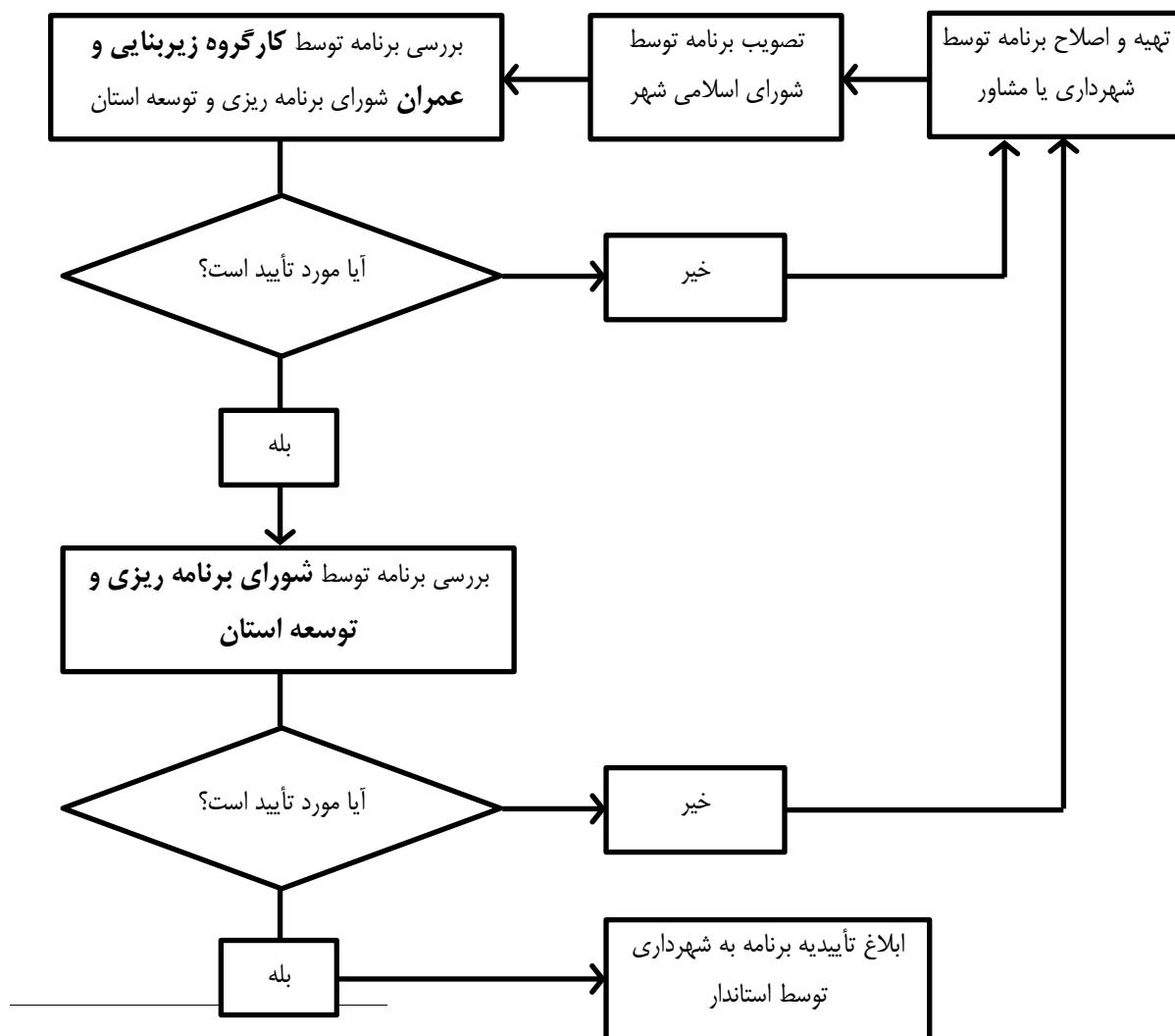
- ۵- معاون توسعه منابع و پشتیبانی سازمان
  - ۶- مدیر کل برنامه و بودجه سازمان
  - ۷- مدیر کل نوسازی، تحول اداری و فناوری اطلاعات سازمان
  - ۸- مدیر کل هماهنگی عمرانی و خدمات شهری سازمان
  - ۹- مدیر کل حمل و نقل عمومی و ترافیک شهری سازمان
  - ۱۰- مدیر کل امور اقتصادی و خدمات مالی سازمان
  - ۱۱- مدیر کل حمل و نقل ریلی سازمان (برای شهرهای با جمعیت یک میلیون نفر و بیشتر)
  - ۱۲- نماینده وزارت راه و شهرسازی
  - ۱۳- نماینده وزارت جهاد کشاورزی
  - ۱۴- نماینده سازمان حفاظت محیط زیست
  - ۱۵- نماینده سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
  - ۱۶- نماینده شورای عالی استان‌ها
- وظایف ستاد عالی برنامه ریزی:**
- ۱- بررسی ساختار برنامه پیشنهادی از نظر تطبیق با دستورالعمل ابلاغی تهیه برنامه (ابlagیه ۳۴۴۹۲)
  - ۲- بررسی محتوای برنامه پیشنهادی از نظر هماهنگی با سیاست‌های ملی و منطقه‌ای توسعه
  - ۳- تطبیق پیشنهادات ارائه شده در برنامه پیشنهادی با مقررات و ضوابط ملی و محلی
  - ۴- اظهارنظر درباره اصلاحات مورد نیاز در برنامه راهبردی- عملیاتی شهر و شهرداری
  - ۵- ابلاغ برنامه اصلاح و تأیید شده نهایی به شهرداری برای اجرا
  - **سازوکار بررسی، تصویب و تأیید برنامه در شهرهای بین ۲۰ تا ۵۰۰ هزار نفر جمعیت**

در شهرداریهای شهرهای بین بیست تا پانصد هزار نفر جمعیت بر اساس تفویض اختیار وزیر کشور طی نامه شماره ۱۳۱۵۳۴ به تاریخ ۱۳۹۴/۱۰/۵، مرجع نهایی تأیید و ابلاغ برنامه، استانداری است. از آن جا که در استان‌ها، «شورای برنامه ریزی و توسعه استان» جهت راهبری امور مرتبط با برنامه ریزی وجود دارد، به منظور جلوگیری از ایجاد ساختارهای تشکیلاتی جدید، این شورا به عنوان مرجع نهایی تأیید برنامه شهرهای ۲۰ تا ۵۰۰ هزار نفر جمعیت درنظر گرفته خواهد شد و «کارگروه زیربنایی و عمران» که ذیل این شورا فعالیت می‌کند

به عنوان بازوی تخصصی شورا، وظیفه بررسی‌های فنی و تخصصی و تطبیق ساختار برنامه پیشنهادی با دستورالعمل ابلاغی وزارت کشور و رعایت مقتضیات محلی و منطقه‌ای را در برنامه بر عهده دارد.

فرایند بررسی و تأیید و ابلاغ برنامه راهبردی-عملیاتی شهر و شهرداری به نحو فلوجارت زیر خواهد بود. ترکیب کارگروه زیربنایی و عمران و شورای برنامه ریزی و توسعه استان، مطابق «آیین نامه شورای برنامه ریزی و توسعه استان و کارگروه‌های مربوطه» مصوب هیأت وزیران در تاریخ ۱۳۸۴/۵/۱۰ و اصلاحیه‌های بعدی آن خواهد بود. در جلسات این شورا که به بررسی برنامه پیشنهادی یک شهر میپردازد، شهردار، رئیس شورای اسلامی شهر و مشاور تهیه کننده برنامه (در صورت وجود) بدون حق رأی حضور خواهند داشت. همچنین استاندار مجاز است بنا به تشخیص خود از اعضاي هیأت علمی دانشگاهها و نمایندگان تشکلهای محلی و مرتبط با موضوع با سابقه فعالیت در حوزه برنامه ریزی، بدون حق رأی دعوت به عمل آورد.

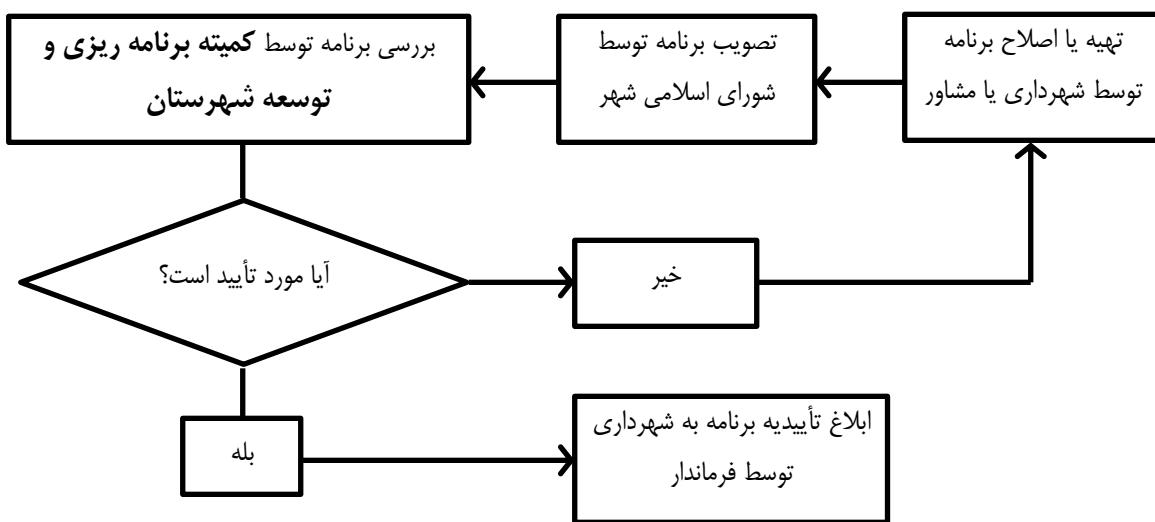
فلوچارت (روندنما) ۲: سازوکار تهیه، بررسی و ابلاغ برنامه راهبردی - عملیاتی برای شهرهای ۲۰ تا ۵۰۰ هزار نفر جمعیت

• سازوکار بررسی، تصویب و تأیید برنامه در شهرهای کمتر از ۲۰ هزار نفر جمعیت

در شهرداریهای شهرهای کمتر از بیست هزار نفر جمعیت بر اساس تفویض اختیار وزیر کشور طی نامه شماره ۱۳۱۵۴۴ به تاریخ ۱۳۹۴/۱۰/۵، مرجع نهایی تأیید و ابلاغ برنامه، فرمانداری است. از آن جا که در فرمانداری، «کمیته برنامه ریزی و توسعه شهرستان» جهت راهبری امور مرتبط با برنامه ریزی وجود دارد، به منظور جلوگیری از ایجاد ساختارهای تشکیلاتی جدید، این کمیته به عنوان مرجع نهایی تأیید برنامه شهرهای کمتر از ۲۰ هزار نفر جمعیت درنظر گرفته می‌شود. فرایند بررسی و تأیید و ابلاغ برنامه راهبردی- عملیاتی شهر و شهرداری به نحو فلوچارت زیر خواهد بود. فرماندار مجاز است بر حسب تشخیص خود نسبت به دعوت از اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها، نمایندگان تشکل‌های مردم نهاد و خبرگان محلی مطلع در امر برنامه ریزی و نیازهای توسعه شهر موضوع برنامه بدون حق رأی در جلسات کمیته فوق اقدام نماید.

فلوچارت (روندنما) ۳: سازوکار تهییه، بررسی و ابلاغ برنامه راهبردی – عملیاتی برای شهرهای کمتر از ۲۰ هزار نفر جمعیت

ج) کدگذاری طرح‌ها در برنامه عملیاتی شهرداری*

به منظور تبعیت از الگویی یکسان در کدگذاری طرح‌ها در برنامه شهرهای مختلف و ایجاد قابلیت مقایسه آن‌ها با یکدیگر و نیز اتصال پذیری کدگذاری طرح‌ها در برنامه عملیاتی شهرداری با کد طرح‌ها در بودجه شهرداری، کدگذاری طرح‌ها در برنامه عملیاتی مطابق جدول زیر انجام خواهد پذیرفت.

لازم به توضیح است ساختار کد بنده بودجه شهرداریها در وضعیت فعلی طبق اعلام دفتر برنامه‌ریزی و بودجه سازمان شهرداریها و دهیاریها، هرساله پیوست دستورالعمل بودجه شهرداریها به شهرداریها ابلاغ می‌شود؛ در صورت تغییر در نظام کدبندی بودجه مذکور که از نظام بودجه ریزی عملیاتی تبعیت خواهد کرد شهرداریها در نظام کدگذاری طرح‌ها در برنامه عملیاتی شهرداری باید از آن نظام؛ تبعیت نمایند.

جدول ۴: نظام کدگذاری طرح‌ها در برنامه عملیاتی شهرداری (متناسب با نظام بودجه ریزی سالانه)

کد وظیفه	عنوان وظیفه	کد برنامه	عنوان برنامه	عنوان برنامه اجرایی	کد طرح	عنوان طرح
خدمات اداری	خدمات اداری	۱۱۰۰۰	خدمات مراقبتی و نظارتی			
		۱۲۰۰۰	توسعه منابع انسانی			
		۱۳۰۰۰	خدمات مالی و مدیریت			
		۱۴۰۰۰	تحول اداری و فناوری اطلاعات			
		۱۵۰۰۰	سایر خدمات			
خدمات شهری	نظافت محیط زیست شهری	۲۱۰۱۰۰	رفت و روب و نظافت شهر			
		۲۱۰۲۰۰	جمع آوری و دفع زباله			
		۲۱۰۳۰۰	دفع حیوانات مزاحم			
	نگهداری و بهبود محیط شهری	۲۲۰۱۰۰	اداره امور کشتارگاهها			
		۲۲۰۲۰۰	اداره امور آرامستان‌ها			
خدمات شهری	نگهداری و بهبود محیط شهری	۲۲۰۳۰۰	اداره امور پارک‌ها و فضای سبز			
		۲۲۰۴۰۰	پلاک کوبی و نامگذاری			

کد وظیفه	عنوان وظیفه	کد برنامه	عنوان برنامه اجرایی	کد طرح	عنوان طرح
آتش نشانی، خدمات ایمنی و حفاظت شهر	حمل و نقل شهری	۲۳۰۰۰۰	بهبود ترافیک شهری	۲۲۰۵۰۰	ایجاد و توسعه شبکه روشنایی و نورپردازی
				۲۲۰۶۰۰	طراحی، اجرا و نصب مبلمان و اثاثه شهری
				۲۳۰۱۰۰	عملیات اطفای حریق
				۲۳۰۲۰۰	عملیات امداد و نجات
				۲۳۰۳۰۰	آموزش و پیگیری خدمات ایمنی
				۲۳۰۴۰۰	رفع خطر از ساختمان‌های شکننده و قدیمی و مزاحم
				۲۳۰۵۰۰	تگهداری و لایروبی مسیل‌ها
				۲۳۰۶۰۰	هدايت آب‌های سطحی
				۲۳۰۷۰۰	تگهداری و مراقبت از شبکه فاضلاب
				۲۴۰۱۰۰	امور ترافیک شهری
حمل و نقل شهری	شهرسازی و نظارت بر توسعه و عمران شهری	۲۴۰۰۰۰	برنامه ریزی توسعه شهری	۲۴۰۲۰۰	امور پارکینگ‌ها و پارکومترها
				۲۴۰۳۰۰	ساماندهی حمل و نقل بار و کالا
				۲۵۰۱۰۰	اداره امور اتوبوسرانی و مینی‌بوس رانی
				۲۵۰۲۰۰	اداره امور تاکسیرانی
				۲۵۰۳۰۰	اداره امور حمل و نقل ریلی
				۲۶۰۱۰۰	امور مربوط به صدور پروانه‌های ساختمانی مسکونی، تجاری و غیره
				۲۶۰۲۰۰	رسیدگی به نقشه‌های تفکیکی و صدور اجازه تفکیک
				۲۶۰۳۰۰	امور مربوط به برنامه شهرسازی و نظارت بر توسعه و عمران شهرها
				۲۶۰۴۰۰	ممیزی املاک
				۳۱۰۱۰۰	تهییه و اجرای طرح‌های جامع، هادی، تفصیلی و سایر طرح‌های توسعه شهری
عمران شهری	هدايت و دفع آب‌های سطحی درون شهری	۳۱۰۰۰۰	حمل و نقل و بهبود عبور و مرور شهری	۳۱۰۲۰۰	تملک اراضی و املاک مورد نیاز اجرای توسعه و عمران شهری
				۳۱۰۳۰۰	مطالعات مسائل و نیازهای شهری
				۳۱۰۴۰۰	فناوری اطلاعات
				۳۲۰۱۰۰	احداث کanal‌های دفع آب‌های سطحی
				۳۲۰۲۰۰	بهسازی مسیل‌های درون شهری
				۳۲۰۳۰۰	مرمت و پوشش رودخانه‌ها
				۳۲۰۴۰۰	حفر چاه در معابر شهری
				۳۲۰۵۰۰	برفروزی و یخ زدایی معابر شهری
				۳۳۰۱۰۰	زیرسازی، جدول گذاری و آسفالت معابر
				۳۳۰۲۰۰	پیاده رو و پیاده راه سازی
		۳۳۰۰۰۰	حمل و نقل و بهبود عبور و مرور شهری	۳۳۰۳۰۰	احداث و تکمیل پل روی رودخانه‌ها و احداث و تکمیل زیرگذر معابر شهری
				۳۳۰۴۰۰	احداث و تکمیل پارکینگ‌های عمومی

کد وظیفه	عنوان وظیفه	کد برنامه	عنوان برنامه اجرایی	کد طرح	عنوان طرح
				۳۷۰۷۰۰	احداث و تکمیل میدان‌های میوه و تره بار
				۳۷۰۸۰۰	احداث و تکمیل پایانه‌های مسافربری و بار
				۳۷۰۹۰۰	احداث و تکمیل مجتمع‌های کارگاهی
				۳۷۱۰۰۰	احداث مسکن و مراکز اقامتی ارزان قیمت
				۳۸۰۱۰۰	احداث هتل، متل و رستوران
				۳۸۰۲۰۰	احداث سینما و سالن‌های نمایش
				۳۸۰۳۰۰	احداث و تکمیل سردهخانه و کارخانه یخ‌سازی
				۳۸۰۴۰۰	احداث و تکمیل نانوایی
				۳۸۰۵۰۰	احداث پمپ بنزین
				۳۸۰۶۰۰	احداث کارخانه آسفالت و تجهیزات مربوطه
				۳۸۰۷۰۰	احداث تأسیسات سنگ شکن و تولید شن و ماسه و تجهیزات
				۳۸۰۸۰۰	احداث کارگاه‌های تولید تیرچه بلوك و تجهیزات مربوطه
				۳۸۰۹۰۰	احداث سایر کارگاه‌ها و کارخانجات تولید مصالح ساختمانی
				۳۸۱۰۰۰	احداث انبارها و سیلوهای نگهداری مصالح ساختمانی
				۳۸۱۱۰۰	خرید ماشین آلات عمرانی و تعمیرات اساسی
				۳۸۱۲۰۰	احداث باسکول
				۳۸۱۳۰۰	احداث سایر طرح‌های تولیدی
				۳۸۱۴۰۰	اجرای پروژه اوراق مشارکت
		۳۹۰۱۰۰	دیون پروژه‌های پیش‌بینی نشده		پروژه‌های پیش‌بینی نشده
جمع	۳ وظیفه	۱۹ برنامه اجرایی	۱۰۳ طرح		